

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 13.03.2018
Vår ref.: 201500642-26
Arkiv: 510
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Astrid Ånestad

Avslutningsbrev – Statnetts gjennomgang av europeiske nettkoder om nettilknytning med tanke på praktisk gjennomføring i Norge

NVE har mottatt gjennomgangen av RfG, DCC og HVDC fra Statnett, og ber Statnett starte opp arbeidet med å oppdatere FIKS. Oppdateringen skal skje innenfor dagens § 14 i systemansvarsforskriften, men NVE oppfordrer Statnett til å legge til rette for at FIKS senere kan inngå som en del av systemansvarliges retningslinjer og som en veileder til tilknytningskodene.

Bakgrunn

I 2015 ba NVE Statnett om å starte opp arbeidet med å gjennomgå de kommende nettkodene for tilknytninger, og utarbeide et forslag til praktisk gjennomføring i Norge¹. I gjennomgangen ba NVE Statnett om følgende:

- Oversikt over hvor nettkodene vil føre til endringer i dagens praksis
- Foreslå norsk praksis/krav der det i kodene åpnes for spesifisering av nasjonale krav, og Statnett finner det nødvendig
- Kartlegge hvilke aktører i Norge som pålegges ulike ansvarsoppgaver og plikter som følge av tilknytningskodene
- Samarbeide tett med bransjen gjennom referansegrupper
- Fokus på faglige vurderinger

De tre tilknytningskodene, nettkode om nettilknytning av generatorer (RfG), nettilknytning av forbruk (DCC) og HVDC-systemer og produksjonsparker tilknyttet via likestrømskabler (HVDC)² trådte i kraft i EU sommeren-høsten 2016. Kodene må gjennom EØS-prosess før de blir gjeldende i Norge.

Arbeidet med gjennomgangen av tilknytningskodene

Statnett opprettet referansegrupper for å involvere bransjen i arbeidet med gjennomgangen av tilknytningskodene. Medlemmene i referansegruppen er nominert gjennom organisasjonene Energi Norge, Distriktsenergi, KS Bedrift, Norwea, Småkraftforeninga, Norsk Industri, Norsk Olje og Gass,

¹ NVE ref. 201500642-1 og NVE ref. 201500642-4

² (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388, (EU) 2016/1447

NEK, REN og Smartgridsenteret. I tillegg har DSB deltatt i referansegruppen for RfG. NVE har deltatt på møtene i referansegruppene som observatør.

Det har vært gjennomført 11 møter i referansegruppen for RfG, 5 for DCC og 5 for HVDC. NVEs inntrykk er at det har vært gode møter, hvor diskusjonsgrunnlag har blitt utarbeidet på forhånd og referansegruppen har hatt gode muligheter til å komme med innspill og kommentarer. I gjennomgangene fra Statnett kommer det tydelig frem der hvor Statnett og representanter fra bransjen har avvikende syn.

NVE merker seg også kommentaren fra Energi Norge i notatet med gjennomgangen av RfG skriver:

«Avslutningsvis i denne merknaden ønsker Energi Norges representanter i arbeidsgruppen å legge til at man er godt fornøyd med den prosessen Statnett har gjennomført i arbeidet med NC-RfG. Prosessen har vært åpen, involverende og Statnett har vist evne til fleksibilitet ved å ta hensyn til synspunkter fra referansegruppen, for eksempel når det gjelder fortolkning av FRT-krav.»

Statnett leverte notater med gjennomgangen av DCC³ i august 2017, og RfG og HVDC⁴ i desember 2017. For ytterligere detaljer viser NVE disse tre notatene. De ligger også ute på nve.no⁵. Vår vurdering er at Statnett nå har fullført gjennomgangen vi ba de starte opp i 2015.

NVE anbefaler at Statnett starter opp arbeid med å oppdatere FIKS

NVE ber Statnett begynne arbeidet med å oppdatere FIKS innenfor dagens fos § 14, men samtidig legge til rette for kommende endringer i reguleringen.

Nye vurderinger

Nå som arbeidet med gjennomgangen av tilknytningskodene er avsluttet, mener NVE at Statnett bør starte opp arbeidet med å oppdatere FIKS, for å ta i bruk den nye kunnskapen og vurderingene gjennomgangen av tilknytningskodene har gitt.

Kommende retningslinjer

NVE mener at Statnett bør se oppdateringen av FIKS i sammenheng med de kommende kravene til retningslinjer i systemansvarsforskriften (fos). NVE jobber med del 1 av en større endring av fos, hvor systemansvarlig blir pålagt å utarbeide forslag til retningslinjer for utøvelsen av systemansvaret. Retningslinjene skal sendes berørte aktører på høring, før de sendes til NVE for godkjenning⁶.

I neste runde med forskriftendring vil vi se på fos § 14 i lys av implementering av tilknytningskodene, vi tar sikte på å inkludere denne bestemmelsen i systemansvarliges plikt til å utarbeide retningslinjer. Det vil være naturlig at FIKS da vil inngå som en del av systemansvarliges retningslinjer. Det er naturlig at alle presiseringene som pålegger aktørene kostnader eller merarbeid inngår i disse retningslinjene. FIKS bør derfor utformes som et helhetlig dokument som kan sendes på høring, uten at dette trenger å være begrensende for en interaktiv veiledning i fosweb for fos § 14-søknader.

Harmonisering med tilknytningskodene

De tre tilknytningskodene RfG, DCC og HVDC har som formål å harmonisere de tekniske kravene ved nettilknytning Europa. Tilknytningskodene er foreløpig ikke gjeldende i Norge, men NVE mener at det

³ NVE ref. 201500642-19

⁴ NVE ref. 201500642-23

⁵ <https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten-for-energi-rme-marked-og-monopol/europeisk-regelverksutvikling/nettkoder/tilknytningskodene-rfg-dcc-hvdc/>

⁶ NVE Rapport nr. 61-2017

er fornuftig om Statnett i oppdateringen av FIKS allerede nå harmoniserer FIKS med kravene i tilknytningskodene, så langt Statnett mener det er samfunnsmessig rasjonelt i Norge.

Fra de avsluttende notatene av gjennomgangen av tilknytningskodene kommer det frem at både Statnett og bransjen mener at vil være hensiktsmessig at det utarbeides en felles veiledning for operasjonalisering av tilknytningskodene. Statnett mener at systemansvarlig bør få dette ansvaret, mens Energi Norge skriver at de mener at utførelsen bør skje i regi av NVE, og ikke systemansvarlig. Vi mener at det er en fornuftig ansvarsfordeling at systemansvarlig utarbeider detaljene i hvordan systemansvaret skal utføres, og at NVE er ansvarlige for å godkjenne retningslinjene og behandle uenighetssaker.

NVE oppfordrer Statnett til å oppdatere FIKS på en slik måte at dokumentet på et senere tidspunkt kan fungere som en veiledning til kravene i tilknytningskodene.

FIKS bør være en veileder i den forstand at det er en samlingen av funksjonskrav i kraftsystemet og operasjonalisering av tilknytningskodene når de blir gjeldende, og ikke nødvendigvis et praktisk veiledningsdokument for å vise aktørene i detalj hvordan de kan oppfylle kravene. Begrunnelse for kravene kan være i egne dokumenter som lages/oversendes ved oppdateringer av FIKS.

Regelverk

NVE ber om at Statnett oppdaterer FIKS i henhold til dagens fos § 14.

Det vil kunne komme endringer angående roller og ansvar i fos § 14 i forbindelse med implementeringen av tilknytningskodene. Vi ser at det uansett vil være behov for en nasjonal veileder for funksjonskravene i kraftsystemet, og mener at arbeidet med oppdateringen av funksjonskravene som settes ved tilknytning, vil være nødvendig uavhengig av om ansvaret for å følge opp funksjonskravene evt. endres.

Oppstart av arbeidet

NVE vil ikke sette direkte krav til hvordan Statnett vil oppdatere FIKS, men viser til Statnetts generelle krav i systemansvarskonsesjonen om å samarbeide med relevante aktører nasjonalt for å sikre en samfunnsmessig rasjonell utøvelse av systemansvaret, samt at før endringer trer i kraft skal planlagte endringer oversendes NVE sammen med eventuelle kommentarer fra berørte aktører.

NVE tar forbehold om at det i dette brevet er beskrevet forventede endringer i reguleringen av funksjonskrav ved tilknytning, men at disse endringene ikke er vedtatt.

Det å oppdatere FIKS er et omfattende arbeid. Vi anbefaler derfor allikevel Statnett å starte opp arbeidet nå, og legge til rette for forventede endringer i reguleringen av funksjonskrav i kraftsystemet.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Astrid Ånestad
overingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:



Kopi til:

Statnett SF v/Hans Olav Ween
Statnett SF v/Stian Boye Skaatan